

2. časť

PRÍBEH SA ZAČÍNA...

SITUÁCIA

„V treťom roku panovania júdskeho kráľa Joakima prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor k Jeruzalemu a obliehal ho.² Pán mu vydal do ruky júdskeho kráľa Joakima a čiastku náradia Božieho domu, odniesol ich do krajiny Senaár, do domu svojho boha; nádoby zaniesol do klenotnice svojho boha.“

(Dan 1:1-2 SSV)

- **Joakim:** „Pomery v judské říši za vlády krále Jójakíma byly všelijak zlé. Tento panovník jednal zcela jinak, než se slušelo na potomka rodu Davidova a syna velkého reformátora Jóšijáše. Dosazen faraónem (2Kr 23,34¹) hleděl se Egyptu zalíbit nejen bohatým odváděním poplatků (35), ale i způsobem života (Jr 22,13n²). Napomenutí proroka nedbal (36,ln.21-25). Žil svévolně a lidu byl spíše svůdcem než vůdcem (22,17³). Rozmáhala se bezbožnost a nešlechetnost (19,4n 26,1-6).“ (KKD)
- **Nabuchodonozor:** „Tu se na scéně objevil babylónský král Nebúkadnesar. Ve svém vítězném postupu na západ si podmanil Judsko a porazil i Egypt. Jójakím se však po třech letech vzepřel babylónské nadvládě, spoléhaje na pomoc Egypta. Nebúkadnesar přitáhl znovu a oblehl Jeruzalém. Podle 2Kr 24 (vv. 1.6-17) se Jójakím sám obležení a pádu Jeruzaléma nedožil. Zemřel krátce před tím, než

¹ Joachaz mal dvadsaťtri rokov, keď začal kraľovať, a tri mesiace kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Amital, dcéra Jeremiáša z Lobny. ³² Robil, čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako robili jeho otcovia. ³³ Faraón Nechao ho spálal v Reble, v krajine Ematu, aby nebol kráľom v Jeruzaleme; na krajinu však uvalil poplatok sto hrivien striebra a hrivnu zlata. ³⁴ Faraón Nechao ustanovil za kráľa Joziášovho syna Eliakima namiesto jeho otca Joziáša a zmenil mu meno na Joakim. Joachaza však vzal a odviedol do Egypta, kde aj zomrel. (2Ki 23:31-34 SSV)

² Lebo toto hovorí Pán o Joziášovom synovi Selumovi, júdskom kráľovi, ktorý panuje namiesto svojho otca Joziáša: "Kto zo tohto miesta odišiel, nevráti sa viac sem,¹² ale zomrie na mieste, kam ho odviedli, a túto krajinu už viac neuvidí." (Jer 22:11-12 SSV)

³ No ty nemáš oči ani srdce, iba pre svoj vlastný zisk, pre vylievanie nevinnej krvi a pre páchanie násilia a útlaku. (Jer 22:17 SSV)

babylonské vojsko dotáhlo k Jeruzalému. Na trůn nastoupil jeho syn Jójakín. Nebúkadnesar při tomto tažení Jeruzalém zcela nezničil, pobral jen kořist a vzal do zajetí krále a množství rukojmích (tzv. první zajetí 597 na rozdíl od druhého 587/6, kdy byl Jeruzalém zničen).“ (KKD)

- **Senaár:** „*Nepřátelskost, cizota a nebezpečí, do nichž se zajatci vstupem do Babylóna dostávají, jsou vyjádřeny už označením země starobylým názvem „Šineár“, který připomíná, že zajatci musí žít „v zemi arcirebela Nimroda (Gn 10,9nn⁴) a rouhavé stavby věže (11,1-10⁵), v zemi hříchu (Za 5,11⁶)“ (Bentzen).“ (KKD)*
- **Do domu svojich bohov:** „*Údaj „do domu svého božstva“ napovídá, že v této zemi není miesto pro ctění Hospodina, protože je celá doménou Nebúkadnesarových bohů.“ (KKD)*

Nabuchodonozor + Sineár + dom Nabuchodonozorových bohov = pocit nielen úplnej cudzoty, ale aj úplného nepriateľstva. Je to svet, v ktorom pre Boha JHWH nict vo verejnem živote žiadne miesto.

Podobne to možno cítili ľudia, deportovaní do sovietskych komunistických gulagov... alebo do nacistických koncentračných táborov.

Možno podobne to cítime (alebo by sme to tak cítili, ak by sme sa rozhodli skutočne BYŤ kresťanmi a ŽIŤ kresťansky ☺) **aj v súčasnej spoločnosti**, ktorá už nielenže nie je len nekresťanská, ale začína byť výslovne protikresťanská...:

„Parlamentní shromáždění OBSE doporučuje, aby „byla zahájena veřejná diskuse o nesnášenlivosti vůči křesťanům a jejich diskriminaci a aby bylo zajištěno právo křesťanů plně se podílet na veřejném životě“ (12), aby „s ohledem na diskriminaci a nesnášenlivost vůči křesťanům byly posouzeny právní předpisy zúčastněných členských států včetně pracovního práva, rovnosti před zákonem, práva na svobodu projevu a shromažďování, zákonů vztahujících se k náboženským společnostem a práva na výhradu svědomí“ (13), a „vyzývá média, aby nešířila předsudky vůči křesťanům a bojovala proti negativním stereotypům“ (15), a „povzbuzuje křesťanské církve, aby se dále účastnily veřejného života a přispívaly k ochraně

⁴ Bol udatným pol'ovníkom pred Pánom, takže sa hovorievalo: "Udatný poľovník pred Pánom ako Nimród!" ¹⁰ Jeho kráľovstvom bol na počiatku Bábel, Arach, Achad a Chalane v krajinie Senaár. ¹¹ Z tejto krajiny tiahol do Asýrie a vystaval Ninive (Gen 10:9-11 SSV)

⁵ Ked' sa pohli z východu, našli v krajinie Senaár rovinu a osadili sa na nej. ³ Tu si povedali jeden druhému: "Pod'me, narobme tehál a vypálme ich v ohni!" Tehly im slúžili namiesto kameňa a asfalt namiesto malty. ⁴ Potom povedali: "Pod'me, postavme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siaháť až do neba, spravme si tak pomník, aby sme sa neroztratili po celej zemi!" (Gen 11:2-4 SSV)

⁶ Vtom, hľ'a, zdvihla sa olovená pokrývka a prostred efy sedela akási žena. ⁸ I povedal: "Toto je bezbožnosť." Sotil ju doprostred efy a na jej otvor položil olovenú pokrývku. ⁹ Potom som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľ'a, predstupovali dve ženy, krídla im nadúval vietor - mali totiž krídla podobné krídlam bociana - a zdvihli efu medzi zem a nebo. ¹⁰ I spýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: "Kde tieto nesú efu?" ¹¹ Odpovedal mi: "Chcú jej postaviť dom v krajinie Senaár. Ked' ho dostavajú, položia ju tam na jej podstavec." (Zec 5:7-11 SSV)

dôstojnosti všech lidských bytostí, svobody a sociální soudržnosti“ (16).⁶ (správa zo 6. 9. 2011)

A sem je náhle vrhnutý Daniel...

„³ Vtedy povedal kráľ Asfenezovi, svojmu veliteľovi eunuchov, aby zo synov Izraela, z kráľovského potomstva a spomedzi vznešených, priviedol⁴ mladíkov, na ktorých niet nijakej chyby, pekného zovňajšku, vnímavých pre každú múdrost', vystrojených znalosťami a chápavých na vedomosti, ktorí by boli schopní stáť v kráľovskom paláci; a aby ich naučil chaldejskému písmu a reči.⁵ Kráľ im na každý deň pridelil z kráľovského pokrmu a z vína, ktoré jemu slúžilo za nápoj, aby ich tri roky vychovávali a po ich uplynutí mali stáť pred kráľovou tvárou.⁶ Spomedzi Júdových synov boli medzi nimi Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš.⁷ Veliteľ eunuchov im dal mená: Danielovi Baltazár, Ananiášovi Sidrach, Mízaelovi Misach a Azariášovi Abdenago.

(Dan 1:3-7 SSV)“

- **aby boli schopní stáť v kráľovskom paláci** – „Svúdné nabídky a příležitosti v čase protivenství se stávají velkým pokušením. Takové příležitosti se dostalo některým ze zajatců. Král rozhodl ,vyškolit je, aby se stali jeho rádci, vykonavateli jeho vůle.“ (KKD) – u nás za komunistov to tiež bolo často až príliš podobné... ☺
- **naučili chaldejskému písmu a reči** – „Slovo ‚Kaldejec‘ označuje příslušníka novobabylónské říše. Avšak zejména v Da má specifický význam: označuje představitele babylónské věštecké moudrosti (srov. např. ‚hvězdopravcť, H. kašdím, 2,2A; aram. kašdáje‘, 2,5.10). Vybraní jinoši se tedy nejen mají učit babylónsky číst a psát, ale také se mají vyučit babylónskému věšteckému umění. Král tím získá schopné a vhodné služebníky a současně prokáže i své vítězství nad Hospodinem: z jeho vyznavačů udělá své věštce, a to právě z těch nejlepších.“ (KKD)
- **dal im mená...** – „Pokládá za nutné je převychovat. Svou naprostou svrchovanost nad nimi projevuje tím, že jím mění jména (srov. Gn 2,19⁷) a přiděluje jim královské jídlo a pití. Jméno zpravidla obsahovalo vyznání, zaměření, životní program. Věřilo se v jeho magický účinek na příjemce, že se vyznání nebo zaměření ve jménu obsažené stane jeho životním vyznáním nebo zaměřením. (Pôvodné) vyznavačská jména judských jinochů zněla na

⁷ Ked' Pán, Boh, utvoril z hliny všetku poľnú zver a všetko nebeské vtáctvo, priviedol ho k Adamovi, aby videl, ako by ho nazval, lebo ako ho nazve, také bude jeho meno. (Gen 2:19 SSV)

Nebúkadnesarově dvoře přímo provokativně.⁸ (KKD) Mená jednotlivých mladíkov znamenali:

- **DANIEL** – Môj sudca je Boh; nové meno BALTAZÁR (balatšu-usur) značí: (Marduk) jeho život zachovaj!
- **ANANIÁŠ** – JHWH sa zmíloval; nové meno SIDRACH (šadir-agu): Agu rozkazuje! Božstvo Aga doložil svojim výskumom B. Hrozný.
- **MIZAEL** – Kto je ako Boh?; nové meno MISACH (mi-ša-Agu): Kto je ako Agu?
- **AZARIÁŠ** – JHWH pomohol; nové meno ABDENÁGO (abed-nego): Sluha Nabua. Nabu je boh pisárstva a poznania, jeho meno je v mene abdenago skomolené.

SITUÁCIA JE VÁŽNA:

Elita národa je privodená pred dve takmer neodolateľné veci:

- **MOC KRÁĽA**, ktorá je nad nimi v podstate absolútна – vzopriť sa znamená takmer istú smrť, prípadne niečo podobné...
- **POKUŠENIE „VYŠVIHNÚŤ SA“**, vymaniť sa z pozície zajatca, vyhnanca a vysíddenca a rozbehnúť kariéru na dvore najväčšej veľmoci tej doby a tak neporovnatelne prekonat „skromné možnosti“, ktoré mali doma na maličkom a provinčnom dvore júdskych kráľov...

Dnes to vidíme napríklad na deťoch, ktoré odchádzajú z dedín na vysoké školy, do veľkých miest a tam bez problémov podľahnú obojemu: tlaku okolia i pokušeniu a zvádzaniu „moderného života“...

Nikto by sa Danielovi nedivil, keby v tejto chvíli zabudol na svojho Boha JHWH (nebol azda slabý a porazený bablonskými bohmi, na ktorých sa spoliehal Nabuchodonozor⁹) **a proste využil príležitost a podriadil sa nutnosti** – ako to dôvodili tak často ľudia z čias komunizmu, ked' nechodili do kostola, „lebo sa nesmelo“ a „aby sa deti dostali na školy“ a podobne? Och, **Daniel je aktuálnejší, včera, dnes aj zajtra, než by sme si kedy pomysleli...!**

,Presto Hospodinovi vyznavači nemusí zoufat. Nebyli to babylónští bohové, kteří dali Nebúkadnesaroví vítězství, ale Panovník', tj. Hospodin, který vydal židského krále i jeho zemi do moci Nebúkadnesara. Je v tom doklad Božího panství i nad nepřátelskými přemožiteli lidu. Boží lid je trestán za své hříchy. Nepřátelé by však neměli nad ním moc, kdyby jim ji Panovník nedal. V tom je pro lid naděje.“ (KKD)

⁸ „Vyprávěním o vnučené změně jmen protestuje pisatel patrně též proti dobrovolnému pořečťování jmen židů ve své současnosti.“ (KKD)

⁹ Dnes hlavne moderní ateisti pasujú do tejto role „vedu“ a snažia sa budiť dojem, ako tá veda úplne porazila to „tmárske kresťanstvo“... ☺

Ale Daniel nie...!

„⁸ Daniel si však zaumienil v srdci, že sa nepoškvrní kráľovým pokrmom ani vínom, ktoré píjal; prosil teda veliteľa eunuchov, aby sa nemusel poškvrniť. ⁹ A Boh spôsobil, že Daniel našiel milosť a priazeň u veliteľa eunuchov. ¹⁰ Ale veliteľ eunuchov povedal Danielovi: "Bojím sa, že môj pán, kráľ, ktorý vám vydelil váš pokrm a nápoj, uvidí, že ste v tvári chudší, ako iní chlapci, vaši vrstovníci, a uvalíte mi pred kráľom vinu na hlavu."

(Dan 1:8-10 SSV)

- **Zakázané jedlo...** – „Jsou otázky a zásady, které v určité situaci nabudou zvláštního vyznavačského významu. Pro Daniela a jeho druhy to bylo pozívání královských lahůdek a vína. Z Danielovy žádosti o zeleninový pokrm vyplývá, že nebezpečí modlářské poskvrny viděl v masitých pokrmech (srov. 1K 8,4-13). Maso se obětovalo bohům! On se svými druhy se nechtěli poskvrnit, tzn. jednat proti Božímu zákonu. Zákon zakazoval jíst maso z určitých druhů zvířat (Lv 11), které byly považovány za nečisté právě proto, že byly v posvátné úctě anebo magickém užívání u okolních národů (srov. vk Lv 11). Zákon také zakazoval jíst krev a maso, které nebylo řádně zbavené krve (Lv 17,10- 16), neboť krev byla v kultech okolních národů považována za magický prostředek zajišťující život. Bylo zřejmé, že babylonské královské lahůdky budou sestávat také, ne-li výhradně, ze stravy Izraelcům zapovězené.“ (KKD)

Za komunizmu bolo u nás takýmto aktom „vyznavačstva“ ono známe „chodenie do kostola“ – nie potajomky, ale verejne... A práve tu vidíme jednu dôležitú vec:

NEZÁLEŽÍ NA TOM, ČO KONÁME, ALE PREČO TO KONÁME...!

- **DANIEL miluje Boha a je verný Bohu:**
 - **AK BY ŽIL V SLOBODE JUDEI**, vyjadril by tento svoj postoj dodržaním všetkého, čo Boh v Zákone hovorí: v oblasti morálky, bohoslužby, spravodlivosti, všetkého...
 - **V CHALDEJSKU** mnohé z toho nemôže konať, nie je tu chrám, nie je tu kňazstvo,... – a tak robí a zachováva aspoň to, čo môže a to aj za cenu riskovania svojho osudu...
 - **AK BY ALE ŽIL V SLOBODE JUDEI a konal len to, čo konal na dvore babylonského kráľa**, bolo by to primálo – a to z jednoduchého dôvodu, že by to už nebolo znakom lásky, ale naopak, znakom krajnej l'ahostajnosti...
- **TO JE AKTUÁLNE AJ PRE NÁS:**

- **V TOTALITE** za komunizmu bolo isto niečo hrdinské v tom, ak človek chodil verejne do kostola, potajme sa stretával s „podzemnou cirkvou“ na stretkách, šíril samozdaty a to všetko s rizikom vlastného osudu.
- **V SLOBODNEJ ÉRE** sa tá istá láska prejaví tým, že plný zanietenia bude naplno žiť a konáť všetko to, k čomu ho Boh cez jeho Cirkev povoláva.
- **AK BY V SLOBODNEJ ÉRE ostal iba pri tom „chodení do kostola“,** prípadne nejakom tom stretku a občas by v kostole zavesil nejaký plagátik na nástenku, či niekomu požičal náboženskú knižku, nebol by to už znak lásky, ale naopak, znak povrchnosti až ľahostajnosti...
- **TO NA ČOM ZÁLEŽÍ je láska k Bohu** – a tá sa vždy, samozrejme a neoddeliteľne, prejavuje **túžbou dat' Bohu vo svojom živote to najlepšie, žiť a konat' podl'a Boha najlepšie, ako sa dá** a ako v daných podmienkach dokážeme!

A sme zase pri Pavlovi a jeho koncepte „VIERY“ proti „ZÁKONU“, kde jasne vysvetľuje, že:

- **Samotné dodržanie zákona k spáse nevedie.**
- **Zmysel majú skutky podl'a Zákona len vtedy, ak sú prejavom lásky, zrodenej z uverenia** – ale nie preto, že sú naplnením Zákona, ale preto, že ich dodržanie je prejavom lásky a oddanosti Bohu!

ZÁKON AKO „LEŠENIE LÁSKY“?

Dalo by sa povedať, že pri Zákone s jeho rituálnymi predpismi vlastne ani nezáleží, čo presne nariaduje. Pokojne by mohol nariadovať hoci aj farbenie vlasov na modro, či jedenie drevenými lyžicami z medených tanierov... Samotný skutok má význam len natol'ko, nakol'ko je jeho zachovanie vyjadrením lásky, nie sám v sebe.

ZÁKON tak funguje ako akési „lešenie“ slúžiace láske:

- **Najprv Zákon, dodržiavaný zo sebeckých dôvodov:** „Aby mi bolo dobre...“
- **Potom Zákon, dodržiavaný z lásky,** aj na vlastný úkor – práve toto reprezentuje DANIEL a epochy MAKABEJCOV, v ktorej bola kniha napísaná.
- **Nakoniec – s JEŽIŠOM – je „zákon spočívajúci v nariadeniach“ postupne demontovaný** (Ef 2,15) ako nejaké nepotrebné a prežité lešenie – **a ostáva iba stavba VIERY a LÁSKY**, ktorá sa vďaka nemu zrodila...

Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva...

¹¹ Vtedy Daniel povedal Malasarovi, ktorého veliteľ eunuchov postavil nad Daniela, Ananiáša, Mízaela a Azariáša: ¹² "Skús to so svojimi sluhami desať dní. Nech nám dajú na jedlo lúšteniny a na pitie vodu; ¹³ nech sa potom ukážu pred tebou naše tváre a tváre chlapcov, ktorí jedia z kráľovho pokrmu, a potom nalož so svojimi sluhami, ako sa ti bude vidieť." ¹⁴ Privolil im teda v tejto veci a skúšal ich desať dní. ¹⁵ Po desiatich dňoch sa ukázalo, že ich tváre sú krajšie a telá tučnejšie ako všetkých chlapcov, ktorí jedli z kráľovho pokrmu. ¹⁶ Malasar im teda odňal pokrm a vína, ktoré mali piť, a dával im lúšteniny. ¹⁷ Týmto štyrom mladíkom dal však Boh znalosť a pochop v každom písme a múdrosti. Daniel zas porozumel každé videnie a sen. ¹⁸ A po uplynutí dní, ktoré do ich predstavenia určil kráľ, predviedol ich veliteľ eunuchov pred Nabuchodonozora. ¹⁹ Kráľ sa s nimi rozprával a medzi všetkými nenašiel takých ako Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš. Obsluhovali teda kráľa. ²⁰ A vo všetkých veciach, (kde bolo treba) múdreho dôvtipu, na ktoré sa ich kráľ vypytoval, zistil, že sú desať ráz vyššie než všetci čarodeji a veštci, ktorí boli v celom jeho kráľovstve. ²¹ Daniel sa dožil až do prvého roku kráľa Kýra. "

(Dan 1:11-21 SSV)

- „Otázka pokrmů nebyla v době zajetí tak vyznavačsky vyostřena. Pisatel do této minulosti předjímá žhavý problém své doby (t. j. doby makabejskech – pozn. red.). Zvláště významně vyznavačský charakter měla totiž otázka pokrmů za vlády Antiocha IV. Epifana, který nutil židy, aby na důkaz loajality se státním kultem jedli vepřové maso. Mnozí židé však pokládali uposlechnutí za zradu víry a raději volili smrt (IMak 1,62n 2Mak 7).- Pro křesťanské askety prvních století byl příklad judských mladíků důkazem blahodárnosti postu.“ (KKD)

Pápežský kazateľ Raniero Cantalamessa v jednej zo svojich kníh píše:

„V takom rozsahu, v akom sa rozhodneme, že nechceme inú bezpečnosť alebo argument, s ktorým čeliť svetu, než s Ježišom Kristom ukrižovaným, s takou mocou nám Boh príde na pomoc, dokonca aj dnes, aby sme robili, znamenia, divy a zázraky“

Presne toto vidíme aj u Daniela:

- DANIEL je verný Bohu až do krajinosti
- A BOH je rovnako verný Danielovi
- DANIEL sa preto môže spoľahnúť na Božiu vernosť
- A BOH sa rovnako môže spoľahnúť na Danielovu vernosť a oddanosť.

Táto „**obojstrannosť**“ nie je žiadnou novinkou a môžeme ju nájsť v Biblia na spúste miest, napríklad:

- „¹⁵ Pánov anjel však aj druhý raz volal na Abraháma z neba: ¹⁶ "Na seba samého prisahám - to je Pánov výrok -: **Pretože si toto urobil a svojho syna, svojho jediného si neušetril predo mnou,** ¹⁷ **zahrniem t'a požehnaním a prenáramne rozmnožím tvoje potomstvo.** Bude ho ako hviezd na nebi a ako piesku na morskom brehu. Tvoje potomstvo sa zmocní brán svojich nepriateľov ¹⁸ a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme preto, že si poslúchol môj hlas." (Gen 22:15-18 SSV)“
- „¹⁹ Preto takto hovorí Pán: "**Ak sa obrátiš, obrátim t'a, budeš stáť predo mnou** (Jer 15:19 SSV)“
- „**Toto hovorí Pán zástupov: Obrát' te sa ku mne, hovorí Pán zástupov, a obrátim sa k vám,** hovorí Pán zástupov. (Zec 1:3 SSV)“
- „**obrát' te sa ku mne a obrátim sa k vám,** hovorí Pán zástupov. (Mal 3:7 SSV)“
- „**Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše.** (Mat 6:33 SSV)“
- „³² **Každého, kto mňa vyzná pred ľud'mi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.** ³³ Ale toho, **kto mňa zaprie pred ľud'mi, aj ja zapriem pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.** (Mat 10:32-33 SSV)“

Ak si to zhrnieme, vychádza nám z toho jednoduchá **ZÁSADA**:

- **Môžem dôverovať Bohu a spoliehať sa na Jeho vernosť – ak Boh rovnako môže dôverovať mne a spolahnúť sa na moju vernosť.**

Ale prečo je to tak?

ZABUDNUTÁ BOŽIA VEĽKOSŤ

Starozákonny človek si viac, než my **uvedomoval obrovskú Božiu veľkosť a vznešenosť**:

- „¹⁸ Všetok ľud pozoroval hrmenie a blesky, zvuk rohov a dymiaci vrch, chvel sa od strachu a vzdalaľoval sa ¹⁹ a Mojžišovi povedal: "Ty nám hovor a budeme t'a počúvať. Nech s nami nehovorí Boh, aby sme nepomreli!" (Exo 20:18-19 SSV)“
- „⁴ Ked' hľadím na nebesia, dielo tvojich rúk, na mesiac a na hviezdy, ktoré si ty stvoril: ⁵ čože je človek, že naň pamätáš, a syn človeka, že sa ho ujímaš? (Psa 8:4-5 SSV)“
- „¹⁵ Hľa, národy sú ako kvapka z vedra a pokladá ich za prášok na vážke, hľa, ostrovy dvíha ako smietku. ¹⁶ Libanon nestačí na zápal a jeho zverina nestačí na

žertvu.¹⁷ Všetky národy sú pred ním ako nič, za márnosť a prázdnotu ich pokladá. (Isa 40:15-17 SSV)“

Dnes – možno „vd'aka“ kresťanstvu, ktoré nás volá nazývať Boha Otcom a považovať sa za Jeho deti – **akoby sme na to zabudli**.

Pre mnohých ľudí sa tak Boh stáva už len akýmsi „dedom mrázom“, „kúzelným deduškom“, „džinom z fl'aše“, ktorého hlavnou úlohou a zmyslom života je predsa slúžiť mojim záujmom, vypočúvať moje modlitby a vôbec, byť mi k dispozícii vo všetkom, čo mi len zíde na um...

A, pretože „šéfom“ v tomto vzťahu som ja a nie onen „senilný pánbožko“, musí sa aj Pán Boh uspokojiť s „minimálnou mzdou“, ktorú mu za to dávam: v nedele do kostola, ráno a večer nejaká modlitbička, alebo aspoň prežehnanie – a keď treba nejakú „fušku“, no tak donesiem do kostola pári sviečok, alebo dám odslúžiť omšu... ☺

Mnohí sú potom prekvapení, keď to v praxi nefunguje...

FAKTOM JE, že Boh nie je ani sluha, ani poskok. V podstate je „majiteľom“ každého jedného z nás ☺ – a ak sa nespráva ako despota a dokonca nám ponecháva úplnú slobodu (vrátane slobody ničiť sa navzájom, ak chceme, ničiť Jeho diela a dokonca popierať, že vôbec jestvuje ☺), je to len a jedine plus... Ale určite nie je ani sluha, ani poskok nijakého človeka, žiadnen „automat na služby“, ani nič podobné...

O ČOM ALE POTOM VZŤAH ČLOVEK – BOH JE?

POZVANIE K PARTNERSTVU

,*Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom*“ – tak to napísal, možno, ako prvý už sv. Irenej z Lyonu v polovici II. storočia.

Inými slovami: **Boh ma pozýva k tomu, aby som sa zbožštil, aby som sa stal taký, ako Boh.** Aby som neboli jeho „majetkom“, ani „sluhom“, ale **aby som bol Jeho PARTNEROM!** Synom (vo vzťahu k Otcovi) i bratom a sestrou (v Ježišovi) i nevestou a matkou súčasne.

Partnerstvo ale znamená skutočné partnerstvo, ako to vidíme už u JEŽIŠA:

- „⁴ Ja som ťa oslávil na zemi: dokončil som dielo, ktoré si mi dal vykonat'. ⁵ A teraz ty, Otče, oslav mňa pri sebe slávou, ktorú som mal u teba skôr, ako bol svet. (Joh 17:4-5 SSV)“
- „¹⁹ Ježiš im vravel: "Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. ²⁰ Ved' Otec

miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. ²¹ *Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce.* ²² *A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi,* ²³ *aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal.* (Joh 5:19-23 SSV)“

O tom istom je potom aj kresťanstvo.

DANIEL tak v tomto postoji predstavuje prototyp človeka, ktorý je verný Bohu a Boh sa na jeho vernosť (nakol'ko to na človeku záleží) môže spoľahnúť – a preto aj on sa môže spoľahnúť na Božiu vernosť a Božiu pomoc:

- „*Bůh má dost možností, jak i proti vůli Nebúkadnesarově a uprostřed jeho říše zachovat své věrné a jak jim dát ulehčení a potěšení. Nadto dává Bůh věrným vyznavačům něco, co člověku nedá Nebúkadnesarova ani žádná jiná škola, něco, co lze získat jen v Boží škole - moudrost (Př 9,10), která otevírá oči k pravému poznání a která působí, že se člověk dovede orientovat i v životních situacích, kde jsou jiní bezradní. Daniel získal navíc schopnost porozumět viděním a snům. Je to projev zvláštní Boží milosti (srov. Josef, Gn 40n) v době, kdy Bůh mluvil rozličnými způsoby' (Žd 1,1).“ (KKD)*

V tomto smere už môžeme v Danielovi vidieť predzvest' a v istom zmysle aj prototyp kresťana.

- **Nabuchodonozor povyšuje štyroch mladíkov:** „*Nebúkadnesar musí uznat vynikající znalosti a schopnosti čtyř judských jinochů, kteří se věrně drželi Božího zákona. Všechny převyšovali svou moudrostí. Nebúkadnesar je vyznamenává postavením ve své radě. Nad přemožitelem Jeruzaléma tak vítězí Hospodin, neboť skrze věrnost jinochů zde promlouvá on sám. Závěrečná slova kapitoly o působení věrného Daniela na babylónském dvoře až do příchodu Kýra, přemožitele Babylóna a dárce svobody utlačeným, jsou svědectvím, že víra, která vytrvá i v nepřízni doby, přetrvá. Lidské zřízení se mění, víra zůstává a nese ovoce.“ (KKD)*